

**اتحادیه صادرکنندگان
فراورده های نفت، گاز و پتروشیمی ایران**

تمولات بازار نفت در هفته منتهی به ۹ آوریل ۲۰۲۱

تهیه شده در واحد پژوهش اتحادیه اوپکس

تاریخ انتشار: ۱۴۰۰/۰۱/۲۸

تمولات بازار نفت در هفته منتهی به ۹ آوریل ۲۰۲۱

وقایع مهم طی دوره ۵ تا ۹ آوریل، ۲۰۲۱:

- پیش‌بینی مؤسسه گلدمن ساکس از بهبود تقاضای جهانی نفت خام
- افزایش تولید نفت خام آمریکا در فصل دوم سال
- کاهش قیمت نفت در پی افزایش قابل توجه ذخیره سازی بنزین
- افزایش حجم معاملات نفت خام دوبی در ماه مارس
- فوش‌بینی روزافزون EIA به رشد تقاضای نفت
- افزایش تولید اوپک پلاس در ماه مارس
- پیش‌بینی صندوق بین‌المللی پول از افزایش رشد اقتصاد جهان
- افزایش صادرات نفت خام اوپک در ماه مارس ۲۰۲۱

مقدمه

واحد پژوهش اتحادیه در نظر دارد، از سال ۱۴۰۰ تحولات مربوط به بازار نفت را با توجه به اهمیتی که در فضای فعالیت اعضا این اتحادیه دارد مورد بررسی و پایش قرار دهد. بدین منظور اقدامات اولیه مربوط به انجام این فعالیت آغاز شده است و گزارشی که تحت عنوان تحولات بازار نفت تهیه شده است در این راستا قرار دارد. به منظور تکمیل محتوی این کار پژوهشی و مطالعاتی به مساعدت، راهنمایی و همکاری تک تک اعضا محترم نیاز است. واحد پژوهش اتحادیه آمادگی خود را به منظور دریافت این نظرات اعلام می‌دارد. لذا برای تکمیل و یا اصلاح مطالب و محتوی این سند منتظر دریافت نظرات ارزشمند شما هستیم.

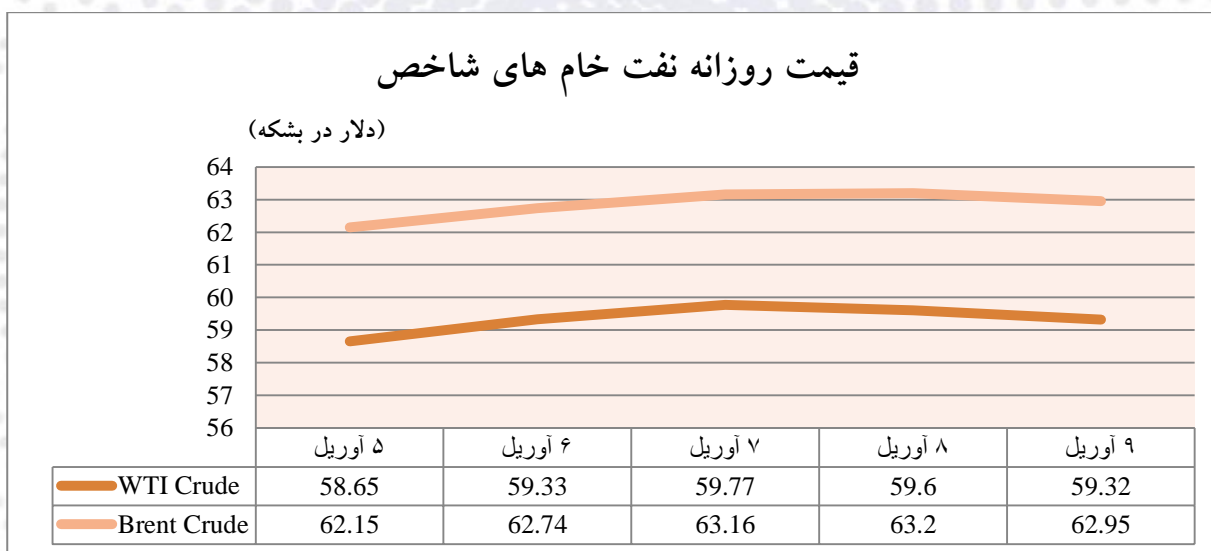

وقایع مهم طی دوره ۵ تا ۹ آوریل، ۲۰۲۱

روند قیمت‌ها:

قیمت نفت خام‌های شاخص برنت و WTI در هفته گذشته تا ۷ آوریل از روند صعودی و سپس تا ۹ آوریل از روند کاهشی برخوردار بود و طی هفته گذشته قیمت نفت خام بیشترین کاهش را از اواسط ماه مارس ثبت کرد. بدین ترتیب در روز ۹ آوریل، قیمت نفت خام برنت در بازار بورس لندن برای تحویل در ماه ژوئن با کاهش ۲۵ سنتی نسبت به روز جمعه، با قیمت ۶۲،۹۵ دلار در هر بشکه تسویه گردید. قیمت نفت خام سبک آمریکا در بازار نایمکس برای تحویل در ماه مه نیز با ۲۸ سنت کاهش در سطح ۵۹،۳۲ دلار در هر بشکه تسویه شد. در نتیجه این معاملات، حق مرغوبیت نفت خام برنت نسبت به نفت خام WTI برای ماه ژوئن به ۳،۶۰ دلار به ازاء هر بشکه رسید.

Source: oilprice

عوامل تأثیرگذار بر قیمت نفت در هفته منتهی به ۹ آوریل ۲۰۲۱:

مهم‌ترین عوامل تأثیرگذار بر نوسانات قیمت نفت به تفکیک عوامل تقویت‌کننده و تضعیف‌کننده بشرح ذیل است:

۱- عوامل تقویت‌کننده قیمت نفت:

- بهبود تقاضای جهانی نفت خام: مؤسسه گلدمن ساکس^۱ نسبت به بازار نفت خوشبین است و پیش‌بینی می‌کند افزایش تقاضای نفت خام منجر به افزایش تولید اوپک پلاس به میزان ۲ میلیون بشکه در روز در سه ماهه سوم سال می‌شود، این درحالی است که عربستان و متحدانش تصمیم گرفتند در

1. goldmansachs

ماه مه و ژوئیه تولید نفت خام را به میزان ۲ میلیون بشکه در روز افزایش دهند. علی‌رغم نگرانی اخیر در رابطه با میزان تقاضای نفت خام در هند و اروپا که منجر به کاهش قیمت‌های نفت خام به میزان ۲ درصد در ابتدای دوشنبه شد، همچنان این مؤسسه مالی نسبت به تقاضای آینده نفت خوشبین است. در ابتدای ماه مارس، گلدمن ساکس پیش‌بینی کرد در سه ماهه‌ی سوم سال، قیمت نفت خام برنت به ۸۰ دلار در بشکه خواهد رسید که در مقایسه با پیش‌بینی قبلی ۵ دلار در هر بشکه بیشتر است (اویل پرایس^۲، ۲۰۲۱).

- **افزایش تولید نفت خام آمریکا در فصل دوم سال:** پس از کاهش تولید نفت آمریکا در پی شیوع کرونا در سال قبل، میزان تولید این کشور به ثبات رسیده و در خلال جدال عربستان و روسیه در بازار نفت، تولید آمریکا رو به افزایش می‌باشد (رویترز^۳، ۲۰۲۱). بر اساس داده‌های اداره اطلاعات انرژی آمریکا^۴ طی ماه‌های آوریل و مه، تولید آمریکا شروع به افزایش خواهد نمود و این افزایش در نیمه‌ی دوم سال شتاب می‌گیرد. به تجربه ثابت گردیده که معمولاً یک تأخر زمانی حدود چهار یا پنج ماهه بین افزایش بهای نفت خام شاخص WTI در معاملات آتی و افزایش حفاری‌ها و یک تأخر زمانی شش ماهه بین افزایش حفاری و افزایش تولید وجود دارد. بهای معاملات ماه پیش رو، طی آوریل ۲۰۲۰ به ۲۰ دلار در ازای هر بشکه رسید که کاهش تعداد دکل‌ها چهارماه بعد و در اوت ۲۰۲۰ رخ داد. تولید نفت آمریکا در سالهای ۲۰۲۱ و ۲۰۲۲ نیز به اوج خود معادل ۱۳ میلیون بشکه در روز نخواهد رسید اما این روند افزایشی تولید منجر به رقابت با اوپک پلاس خواهد شد.
- **کاهش قیمت نفت در پی افزایش قابل توجه ذخیره سازی بنزین:** طبق گزارش مؤسسه نفت آمریکا^۵ (API) در ۶ آوریل، میزان نسبتاً کمی از ذخایر نفت خام به میزان ۲/۶۱۸ میلیون بشکه در هفته منتهی به ۲ آوریل برداشت شده است. اما تحلیلگران برداشت کمتری به میزان ۱/۴۳۶ میلیون بشکه برای این هفته پیش‌بینی کرده بودند. اما در هفته گذشته، گزارش API و پیش‌بینی تحلیلگران به ترتیب افزایش ذخایر نفتی به میزان ۳/۹۱۰ میلیون بشکه و ۱۰۷ هزار بشکه بود. پیش از انتشار اخبار مربوط به گفت‌وگوها در مورد توافق هسته‌ای ایران و کاهش نگرانی‌ها از افزایش عرضه در صورت توافق در پایان این گفت‌وگوها، نفت خام با بهای بیشتری معامله می‌شد. طبق آخرین اطلاعات اداره اطلاعات انرژی آمریکا، با کاهش ذخایر نفت آمریکا، تولید نفت آمریکا در هفته منتهی به ۲۶ مارس به آرامی به ۱۱,۱ میلیون بشکه در روز افزایش پیدا کرد. این دومین افزایش طی چند هفته اخیر است. API گزارش داد

2. Crude Oil Prices Today | OilPrice.com

3. <https://www.reuters.com>

4. U.S Energy Information Administration

5. American Petroleum Institute

که ذخایر بنزین به میزان ۴/۵۵۳ میلیون بشکه در هفته منتهی به ۲ آوریل پس از برداشت ۶/۰۱۲ میلیون بشکه در هفته ما قبل افزایش پیدا کرده است. در حالی که تحلیلگران انتظار داشتند ۲۲۱ هزار بشکه در این هفته برداشت شود. ذخایر فرآورده‌های میان تقطیر در این هفته و هفته قبل از آن، به ترتیب ۲/۸۱۰ و ۲/۵۹۵ میلیون بشکه افزایش پیدا کرد و ذخایر Cushing نشان از کاهش ۸۴۰۰۰ بشکه ای دارد.

- **افزایش حجم معاملات نفت خام دوبی در ماه مارس:** مجموع حجم معاملات فیوچرز نفت خام دوبی در بازار بورس لندن (ICE) در ماه مارس افزایش یافت، چرا که بالا گرفتن نوسانات که ناشی از تحولات سعودی و نزولی بازار، باعث افزایش نیاز به پوشش ریسک می‌شود. در این راستا، مجموع حجم معاملات قراردادهای آتی دوبی در بازار ICE در ماه مارس برابر با ۸۹۲۷۶۶ هزار بشکه (lot) بود و بنابراین حجم معاملات در ماه مارس ۲۳/۵ درصد بیشتر از فوریه و بیشترین میزان در طی یک سال گذشته، با آغاز شیوع کرونا از مارس ۲۰۲۰ که منجر به کاهش شدید تقاضا نفت در جهان گردید، می‌باشد. در مارس ۲۰۲۰ مجموع ۱/۱۰ میلیون lot معامله گردید. در ماه مارس در پی تصمیم ائتلاف اوپک پلاس در خصوص تمدید توافق کاهش تولید تا انتهای ماه آوریل، و همچنین تصمیم عربستان سعودی مبنی بر کاهش داوطلبانه یک میلیون بشکه در روز تا ماه آوریل، منجر به تقویت بازار گردید. در همین زمان و با آغاز واکسیناسیون کووید-۱۹، فعالیت‌های اقتصادی در اروپا و آمریکا رونق گرفت. تخصیص بسته ۱/۹ میلیارد دلاری در آمریکا نیز منجر به بهبود چشم انداز تقاضا گردید. گرچه به مرور نگرانی‌ها در خصوص گسترش شیوع پاندمی در اروپا افزایش یافت. همچنین با مسدود شدن کانال سوئز به علت به گل نشستن کشتی Ever Given در ۲۳ مارس، که به مدت ۶ روز به طول انجامید، نوسانات بازار بیشتر شد. قراردادهای آتی نفت خام برنت در نیمه دوم ماه مارس با توجه به نگرانی‌ها در خصوص افزایش آمار مبتلایان به کرونا و وضعیت کشتی که کانال سوئز را مسدود کرده بود، در محدوده ۸/۰۹ دلار در بشکه نوسان داشت (پلاتس، ۲۰۲۱).

- **خوش بینی روزافزون اداره اطلاعات انرژی آمریکا (EIA) به رشد تقاضای نفت:** براساس چشم‌انداز کوتاه‌مدت انرژی ماه آوریل اطلاعات انرژی آمریکا در این هفته، اقتصادهای قوی‌تر جهان در سال جاری، رشد تقاضای نفت را به ۵/۵ میلیون بشکه در روز می‌رساند. این مؤسسه پیش‌بینی رشد تقاضای خود را ۲۰۰ هزار بشکه در روز به خاطر پیش‌بینی رشد اقتصادی جهانی ۶/۲ درصد در سال ۲۰۲۱ که ۰/۴ درصد بیشتر از چشم‌انداز کوتاه‌مدت انرژی ماه مارس بود، افزایش داد. سال آینده،

تقاضای جهانی نفت ۳/۷ میلیون بشکه در روز نسبت به سال ۲۰۲۱ افزایش می‌یابد و از سطح قبل از شروع همه‌گیری کرونا در سال ۲۰۱۹ فراتر می‌رود.

آخرین برآورد EIA نشان می‌دهد که مصرف جهانی نفت در سال ۲۰۲۲ به ۱۰۱/۳ میلیون بشکه در روز خواهد رسید. پیش‌بینی رشد تقاضای جهانی نفت در سال‌های ۲۰۲۱ و ۲۰۲۲ به ترتیب با افزایش ۲۰۰ هزار و کاهش ۱۰۰ هزار بشکه در روز نسبت به پیش‌بینی ماه مارس اصلاح شد، در حالی که برآورد قبلی رشد سال جاری و سال ۲۰۲۲ به ترتیب ۵/۳ و ۳/۸ میلیون بشکه در روز بود. طبق آخرین پیش‌بینی‌ها، تولید نفت آمریکا به طور متوسط ۱۱/۰۴ میلیون بشکه در روز در سال جاری خواهد بود که نسبت به پیش‌بینی ماه گذشته، ۱۱/۱ میلیون بشکه در روز کاهش داشته است.

طبق برآورد ماه آوریل، تولید در سال ۲۰۲۲ به طور متوسط ۱۱/۹ میلیون بشکه در روز خواهد بود، در حالی که در ماه مارس ۱۲ میلیون بشکه در روز پیش‌بینی شده بود. با این حال، ماه گذشته، EIA پیش‌بینی خود را برای سال ۲۰۲۲ به میزان ۵۰۰ هزار بشکه در روز به خاطر انتظار قیمت بالاتر نفت افزایش داده بود.

۲- عوامل تضعیف‌کننده قیمت نفت:

- افزایش تولید اوپک پلاس در ماه مارس: با توجه به تولید بیشتر از سقف مورد توافق اوپک پلاس توسط روسیه و عراق، ایران و لیبی نیز که دو کشور مستثنی از سهمیه بودند، تولید خود را افزایش دادند. براساس اعلام پلتس^۷ در ماه مارس، تولید نفت خام اوپک و متحدانش تا ۴۵۰ هزار بشکه در روز افزایش داشت که در این میان، تولید نفت لیبی تقریباً بالاترین میزان تولید در هشت سال گذشته بوده است. در ماه مارس، ۱۳ کشور عضو اوپک ۲۵/۲۰ میلیون بشکه در روز تولید کردند که در مقایسه با ماه گذشته ۳۴۰ هزار بشکه در روز افزایش داشته است. در حالی که ۹ عضو غیر اوپک این ائتلاف که توسط روسیه راهبری می‌شوند، در این ماه، ۱۳ میلیون و ۸۰ هزار بشکه در روز نفت تولید کردند که نسبت به ماه پیش از آن ۱۱۰ هزار بشکه در روز افزایش داشت. با توجه به افزایش عرضه اوپک پلاس، سطح پایبندی این ائتلاف به توافق کاهش تولید در ماه مارس کاهش یافت و به ۱۱۱ درصد رسید. در حالی که سطح پایبندی اوپک پلاس در ماه فوریه ۱۱۳/۵ درصد گزارش شد. دلیل اصلی این سطح بالای پایبندی، کاهش تولید داوطلبانه روزانه یک میلیون بشکه‌ای عربستان سعودی بود. براساس آمار پلاتس، بدون در نظر گرفتن کاهش تولید مازاد بر سهمیه اختصاصی عربستان، سطح پایبندی اوپک پلاس به توافق کاهش تولید در این ماه ۹۷ درصد یعنی کمترین رقم از ماه اوت ۲۰۲۰

7. Platts

بوده است. بر اساس داده‌های داخلی اوپک پلاس، بیشترین مقدار تخطی از توافق از ماه فوریه را روسیه داشته است که معادل ۸۰۶ هزار بشکه در روز می باشد. دومین کشور تخطی کننده از این توافق عراق است که ۶۴۷ هزار بشکه در روز بیش از سهمیه اختصاصی، نفت تولید کرده است (پلتس، ۲۰۲۱). قزاقستان نیز با وجود تجربه کاهش تولید نفت خام ۲۰ هزار بشکه در روز در ماه مارس، همچنان ۷۰ هزار بشکه بیشتر از سهمیه تولید خود به بازار نفت خام عرضه می کند. پایبندی این کشور نیز در ماه مارس برابر ۷۴ درصد ارزیابی شده است. به نظر می رسد برخی کشورها مانند عراق، روسیه و قزاقستان در ماه مارس از فرصت کاهش تولید نفت خام عربستان سعودی برای سواری گرفتن مجانی استفاده کرده و سهم بازار خود را تقویت کرده اند؛ موضوعی که باعث شد تا عربستان در اجلاس اخیر کشورهای اوپک پلاس تصمیم به بازگشت دوباره به بازار نفت گیرد و برنامه کاهش تولید نفت خام داوطلبانه خود را متوقف کند (آرگوس^۸، ۲۰۲۱).

- **پیش بینی صندوق بین المللی پول^۹ از افزایش رشد اقتصاد جهان:** یکی از مهم ترین محرک های تقاضای نفت در شرایط فعلی، رشد اقتصاد جهانی است. صندوق بین المللی پول در جدیدترین گزارش خود در ماه آوریل، رشد اقتصاد جهان در سال ۲۰۲۱ و ۲۰۲۲ را به ترتیب ۶ و ۴/۴ درصد پیش بینی کرده است که نسبت به گزارش قبلی در ماه ژانویه به ترتیب ۰/۵ و ۰/۲ واحد درصد بازنگری صعودی مشاهده می شود. از مهم ترین دلایل مطرح شده برای بازنگری در پیش بینی رشد اقتصاد جهان، اقدامات و سیاست های حمایتی مالی دولت ها در آمریکا و دیگر نقاط جهان، گسترش واکسیناسیون عمومی و تطابق بهتر نیروی کار برای فعالیت در شرایط کاهش جابه جایی ها عنوان شده است. مطابق با گزارش مذکور، علائم خروج از بحران اقتصادی به تدریج در حال ظاهر شدن هستند اما این فرآیند بازیافت و بهبود وضعیت اقتصادی، نامتوازن بوده و در نقاط مختلف جهان با سرعت های مختلفی در حال تحقق است. به این ترتیب صندوق بین المللی پول انتظار ندارد که تا قبل از سال ۲۰۲۳ اقتصاد جهان به وضعیت پیش از بحران کرونا بازگردد. صندوق بین المللی پول، رشد اقتصادی آمریکا در سال ۲۰۲۱ را برابر ۶/۴ درصد برآورد کرده است که نسبت به برآورد قبلی ۱/۳ واحد درصد بازنگری صعودی داشته است. این بازنگری تا حدود زیادی تحت تأثیر برنامه حمایتی ۱/۹ تریلیون دلاری دولت آمریکا است. علاوه بر آمریکا، رشد اقتصادی چین نیز در سال ۲۰۲۱ برابر ۸/۴ درصد پیش بینی شده است که با ۰/۳ واحد درصد بازنگری صعودی مواجه شده است. صندوق بین المللی

^۸. Argus

^۹. International Monetary Fund

پول معتقد است آمریکا و چین مهم ترین محرک های افزایش رشد اقتصادی در سال ۲۰۲۱ هستند و سرعت بازگشت فعالیت های اقتصادی به قبل از وضعیت کرونا را شتاب بخشیده اند.

رشد اقتصادی کشورهای نفت خیز منطقه خاورمیانه و شمال آفریقا نیز در سال ۲۰۲۱ برابر ۴/۶ درصد پیش بینی شده است، در حالی که در سال گذشته، ۴/۲- درصد کاهش را تجربه کرده بود. رشد اقتصادی عربستان در سال ۲۰۲۱ برابر ۲/۹ درصد برآورد شده و انتظار می رود ایران در سال ۲۰۲۱ به رشد اقتصادی ۲/۵ درصد دست یابد. یکی از نگرانی هایی که صندوق بین المللی پول در رابطه با کشورهای نفت خیز صادرکننده نفت عنوان کرده، افزایش نرخ بهره در جهان همزمان با وابستگی بیشتر دولت های نفتی به استقراض خارجی جهت تأمین مالی کسری های بودجه می باشد. این پدیده می تواند به صورت بالقوه رشد اقتصادی کشورهای صادرکننده نفت را در ادامه سال جاری با ریسک منفی معناداری مواجه نماید.

- **افزایش صادرات نفت خام اوپک در ماه مارس ۲۰۲۱:** براساس گزارش نشریه "آرگوس" میزان صادرات نفت خام اوپک در ماه مارس و در مقایسه ماهانه ۲/۳ میلیون بشکه در روز افزایش یافته و به ۲۲/۳ میلیون بشکه در روز رسیده است این در حالی است که این رقم نسبت به مدت مشابه سال گذشته ۱/۳ میلیون بشکه در روز کاهش را نشان می دهد. اگرچه بیشترین میزان این افزایش مربوط به کشورهای خاورمیانه ای حاشیه خلیج فارس می باشد. در این میان، صادرات نفت خام این کشورها در ماه مارس نسبت به ماه فوریه معادل ۱/۸۷ میلیون بشکه در روز افزایش را نشان می دهد و میزان صادرات نفت خام این کشورها در ماه مارس برابر با ۱۴/۳۴ میلیون بشکه در روز می باشد. علاوه بر این، میزان کل صادرات نفت خام کشورهای خاورمیانه با در نظر گرفتن کشورهایی که عضو اوپک هم نیستند از جمله عمان و قطر ۱۶/۳۵ میلیون بشکه در روز است که نسبت به ماه قبل ۱/۵۵ میلیون بشکه در روز افزایش را نشان می دهد. این میزان از افزایش در شرایطی اتفاق افتاده که پالایشگران چینی در شرایط تعمیر و نگهداشت قرار دارند و انتظار می رود میزان تأثیر این تعمیر و نگهداشت معادل ۱/۹ میلیون بشکه در روز باشد. در مجموع بر اساس گزارش آرگوس، میزان کل صادرات نفت خام در ماه مارس برابر ۳۳/۵ میلیون بشکه در روز بوده که از این میزان ۶۸ درصد مربوط به صادرات کشورهای عضو اوپک می باشد و ۱۱/۱۲۷ میلیون بشکه در روز مربوط به کشورهای غیر اوپک بوده است. در همین راستا یکی از رویداد های مهم که در ماه فوریه ۲۰۲۱ رخ داده، کاهش ۱۴ درصدی صادرات نفت خام آمریکا نسبت به ماه قبل از آن به دلیل طوفان بوده است. میزان صادرات نفت خام آمریکا در ماه فوریه برابر ۲/۶۵ میلیون بشکه در روز برآورد شده است.

